

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
MACIEJA SZPUNARJA,
predstavljeni 4. marca 2014¹

Zadeva C-114/13

Theodora Hendrika Bouman
proti
Rijksdienst voor Pensioenen
(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,

ki ga je vložilo Arbeidshof te Antwerpen (Belgija))

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Uredba (EGS) št. 1408/71 — Člen 46a(3)(c) — Socialna varnost delavcev migrantov — Starostno zavarovanje in zavarovanje za primer smrti — Izračun dajatev — Nacionalna pravila za preprečevanje kumuliranja — Pojem ‚prostovoljno zavarovanje ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja‘ — Nacionalna pokojnina na podlagi sistema obveznega zavarovanja z možnostjo prošnje za izvzetje iz obveznosti vključitve v zadevni sistem za določeno obdobje — Obseg veljavnosti potrdila, ki ga izda pristojni nosilec druge države članice — Uredba št. 574/72 — Člen 47“

I – Uvod

1. Sodišče je s tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe prvič dobilo priložnost, da pojasni pojem „dajatve [...], ki se dodeljujejo na podlagi prostovoljnega [zavarovanja] ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja“ iz člena 46a(3)(c) Uredbe (EGS) št. 1408/71, v skladu s katerim se za zadevne dajatve ne uporabljajo nacionalna pravila za preprečevanje kumuliranja.²

2. V sporu o glavni stvari se Arbeidshof te Antwerpen (delovno sodišče v Antwerpnu, Belgija) sprašuje, ali zadevna določba vključuje poseben primer nizozemske starostne pokojnine, pridobljene na podlagi zavarovanja, ki je načeloma obvezno, vendar je pod določenimi pogoji mogoče izvzetje iz obveznosti vključitve vanj.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — Uredba Sveta z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3, v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71).

Uredba št. 1408/71 je bila s 1. majem 2010 razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72). Kljub temu se uporablja v sporu o glavni stvari, v katerem se izpodbija upravna odločba, ki je bila sprejeta v času veljavnosti prejšnje ureditve. Uredba (ES) št. 883/2004 v členu 53(3)(c) vsebuje določbo, ki je v bistvu enaka določbi, ki se razlaga v obravnavanem primeru.

II – Pravni okvir

A – Pravo Unije

3. Člen 46a Uredbe št. 1408/71 vsebuje – kot izhaja že iz njegovega naslova – splošne določbe v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem ali odvzemom, ki se uporabljajo za dajatve za invalidnost, starost ali preživele osebe po zakonodajah držav članic.

4. Člen 46a(3) navedene uredbe določa:

„Naslednja pravila veljajo za uporabo določb o zmanjšanju, mirovanju ali odvzemu, ki jih določa zakonodaja države članice v primeru prekrivanja [kumuliranja] dajatev za invalidnost, starost ali dajatve za preživele osebe z dajatvijo iste vrste ali dajatvijo druge vrste ali z drugim dohodkom:

[...]

(c) ne upoštevajo se zneski dajatev, pridobljenih po zakonodaji drugih držav članic, ki se dodeljujejo na podlagi prostovoljnega [zavarovanja] ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja;

[...]“

5. Uredba (EGS) št. 574/72³ v členu 47, naslovljenem „Izračun zneskov, izplačljivih glede na dobe prostovoljnega [zavarovanja] ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja“, določa:

„V skladu z zakonodajo, ki jo uporablja, nosilec vsake države članice izračuna znesek, ki ustreza dobam prostovoljnega [zavarovanja] ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja, za katere po členu 46a(3)(c) uredbe ne veljajo določbe o odvzemu, zmanjšanju ali mirovanju v drugih državah članicah.“

B – Nacionalno pravo

1. Belgijsko pravo

6. Člen 52(1), prvi pododstavek, kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967 o uvedbi splošne ureditve glede starostnih in družinskih pokojnin delavcem (Belgisch Staatsblad z dne 16. januarja 1968, str. 441) določa:

„Če lahko preživeli zakonec zahteva družinsko pokojnino na podlagi pokojninskega sistema zaposlenih delavcev in eno ali več starostnih pokojnin ali kakršnih koli ugodnosti na podlagi pokojninskega sistema zaposlenih delavcev ali enega ali več drugih pokojninskih sistemov, se lahko družinska pokojnina poleg teh starostnih pokojnin izplačuje, samo če skupen znesek ne presega višine 110 % družinske pokojnine, ki bi bila dodeljena preživelemu zakoncu za polno delovno dobo.“

3 — Uredba Sveta (EGS) št. 574/72 z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 83), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 1248/92 z dne 30. aprila 1992 (UL L 136, str. 7, v nadaljevanju: Uredba št. 574/72). Uredba (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 (UL L 284, str. 1), ki z učinkom od 1. maja 2010 razveljavlja zadevno uredbo, povzema isto določbo v členu 43(3), prvi pododstavek.

2. Nizozemsko pravo

7. Splošni zakon o starostnih pokojninah (Algemene Ouderdomswet, v nadaljevanju: AOW) določa obvezno zavarovanje zlasti za vse nizozemske državljane, ki prebivajo na ozemlju Kraljevine Nizozemske.

8. Člen 22 kraljevega odloka o razširitvi in omejitvi kroga zavarovancev v socialnem zavarovanju (Besluit beperking en uitbreiding kring verzekerden volksverzekeringen, v nadaljevanju: nizozemski odlok) določa:

„Če oseba, ki prebiva na Nizozemskem in je na podlagi obveznega ali neobveznega tujega sistema socialne varnosti oziroma na podlagi sistema mednarodne organizacije upravičena do dajatve, ne dela na Nizozemskem, jo lahko nacionalni pokojninski urad na njeno prošnjo izvzame iz obveznosti zavarovanja na podlagi [AOW], če:

- (a) je stalno upravičena izključno do dajatve iz uvodnega dela te določbe, ki mesečno znaša vsaj 70 % zneska iz člena 8(1)(a) zakona o minimalni plači in minimalnem regresu za letni dopust [Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag];

[...]

III – Spor o glavni stvari

9. T. H. Bouman, nizozemska državljanka, je bila poročena z belgijskim državljanom ter je med letoma 1957 in 1974 prebivala v Belgiji.

10. Njen soprog je leta 1968 umrl, zato od 1. septembra 1969 prejema belgijsko družinsko pokojnino.

11. T. H. Bouman je po vrnitvi na Nizozemsko leta 1974 plačevala prispevke, da bi tako pridobila pravico do nizozemske starostne pokojnine na podlagi AOW.

12. Za zadnja štiri leta, preden je dosegla upokojitveno starost, to je od 1. avgusta 2003, je na podlagi člena 22 nizozemskega odloka zaprosila za izvzetje iz obveznosti zavarovanja na podlagi AOW, kar ji je bilo odobreno. Tako je prenehala plačevati prispevke v nizozemski sistem socialne varnosti, zato ni pridobila pravice do polne pokojnine na podlagi AOW.

13. Od 1. junija 2007, ko je dosegla upokojitveno starost, prejema znižano pokojnino na podlagi AOW.

14. Belgijski nacionalni pokojninski urad je z odločbo z dne 4. februarja 2009 spremenil višino družinske pokojnine, do katere je upravičena T. H. Bouman, in sicer tako, da jo je ob upoštevanju zneska pokojnine na podlagi AOW zmanjšal z učinkom od 1. junija 2007 in odločil, da je treba preveč plačani znesek vrniti.

15. T. H. Bouman je 4. maja 2009 pri Arbeidsrechtbank te Antwerpen (delovno sodišče v Antwerpnu) zoper to odločbo vložila tožbo.

16. Zadeva je bila predložena Sociale Verzekeringsbank (nizozemski nacionalni pokojninski urad, v nadaljevanju: SVB), da bi se ugotovilo, ali je dajatev, ki jo prejema T. H. Bouman, dodeljena na podlagi prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja.

17. Kot izhaja iz predložitvene odločbe, je SVB v dopisih z dne 31. julija 2009 in 15. junija 2010 navedel, da je zavarovanje na podlagi AOW načeloma obvezno zavarovanje in da gre lahko za prostovoljno zavarovanje ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja le v dveh primerih, in sicer, prvič, kadar je v enem letu od začetka veljavnosti prvega obveznega zavarovanja vložena prošnja za regularizacijo preteklih dob nezavarovanosti, ali drugič, kadar je v enem letu po izteku obveznega zavarovanja vložena prošnja za prostovoljno nadaljevanje zavarovanja. V obeh primerih je treba pri SVB vložiti prošnjo, pri čemer po navedbah SVB ni sporno, da T.H. Bouman ni nikoli izkoristila zadevne možnosti prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja.

18. SVB zato meni, da pokojnina na podlagi AOW „nikakor ne temelji niti na skupnih niti na delnih dobah prostovoljnega zavarovanja, ampak je bila v celoti prejeta v dobah obveznega zavarovanja“.

19. Ker je Arbeidsrechtbank te Antwerpen s sodbo z dne 6. maja 2010 tožbo zavrnilo kot neutemeljeno, se je T. H. Bouman zoper to sodbo pritožila pri Arbeidshof te Antwerpen.

20. Arbeidshof te Antwerpen dvomi o skladnosti stališča SVB s členom 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71 in meni, da je pristojno za odločanje o tem vprašanju v okviru postopka v glavni stvari.

IV – Vprašanje za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

21. V teh okoliščinah je Arbeidshof te Antwerpen prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba del dajatve [na podlagi] AOW, izplačane nizozemskemu državljanu, ki temelji na zavarovalni dobi, med katero se lahko nizozemski državljan zgolj na prošnjo odpove vključitvi v nizozemski sistem in tako v plačevanje prispevkov v ta sistem ter je to za določen čas tudi storil, šteti za dajatev, ki se dodeljuje na podlagi prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja v smislu člena 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71, tako da ga ob uporabi pravila za preprečevanje kumuliranja iz člena 52(1), prvi pododstavek, belgijskega kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967 o uvedbi splošne ureditve glede starostnih in družinskih pokojnin delavcem ni mogoče upoštevati?“

22. Sodno tajništvo Sodišča je predložitveno odločbo z dne 4. marca 2013 prejelo 11. marca 2013. T. H. Bouman, Kraljevina Belgija in Evropska komisija so predložile pisna stališča. Obravnave ni bilo, ker ni bila vložena zahteva zanj.

V – Analiza

A – Uvodne ugotovitve

23. Posebnost obravnavane zadeve je v tem, da je predlog za razlago prava Unije predložilo belgijsko predložitveno sodišče, ki dvomi o skladnosti stališča iz dokumenta SVB, nizozemskega pokojninskega urada, s pravom Unije.

24. Z dokumentom SVB je namreč potrjeno, da so bile vse dopolnjene zavarovalne dobe T. H. Bouman obvezne, s čimer se je zavrnilo možnost, da bi lahko njena nizozemska pokojnina v celoti ali deloma temeljila na dobi prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja.

25. Naj opozorim, da na podlagi člena 47 Uredbe št. 574/72 pristojni nacionalni nosilec izračuna dolgovani znesek, ki ustreza dobam prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja za namene uporabe pravil za preprečevanje kumuliranja, ki veljajo v drugi državi.

26. Da bi se v teh okoliščinah predložitvenemu sodišču zagotovil koristen odgovor, menim, da je treba najprej proučiti vprašanje, ali je potrdilo, izdano v skladu s členom 47 Uredbe št. 574/72, za nosilce druge države članice zavezujoče.

27. Problematika priznavanja upravnih dokumentov na področju socialne varnosti je urejena z obveznostjo pristojnih nosilcev držav članic, da sodelujejo v dobri veri, s čimer se zagotovita polni učinek določb prava Unije ter uresničevanje ciljev iz členov od 45 PDEU do 48 PDEU. Ta splošna obveznost izhaja iz načela lojalnega sodelovanja, določenega v členu 4(3), prvi pododstavek, PEU.⁴

28. Sodišče je v sodni praksi, ki temelji na sodbi FTS⁵ – na katero se v obravnavanem primeru sklicuje Komisija v utemeljitev trditvi, da je stališče SVB za predložitveno sodišče zavezujoče – ugotovilo, da je potrdilo na podlagi upoštevne zakonodaje, izdano v skladu z določbami naslova III Uredbe št. 574/72 (obrazec E 101⁶), za nosilce socialne varnosti drugih držav članic zavezujoče, če potrjuje vključitev napotenih delavcev v sistem socialne varnosti države članice, v kateri ima podjetje sedež.

29. V skladu s tako rešitvijo se zadevno potrdilo izvzame iz nadzora, ki ga izvajajo sodišča države članice gostiteljice, pri čemer se morebitni spori rešujejo po spravnem postopku, določenem s predpisi Unije,⁷ ne da bi to vplivalo na morebitna pravna sredstva, ki obstajajo v državi članici, iz katere izhaja nosilec izdajatelj, niti na možnost, da država članica gostiteljica uvede postopek zaradi neizpolnitve obveznosti zoper državo članico nosilca izdajatelja.⁸

30. Čeprav je tako omejitev sodnega nadzora mogoče utemeljiti z razlogi pravne varnosti, ki se upoštevajo za upravni dokument, s katerim je potrjena vključitev zainteresirane osebe v sistem zavarovanja države članice, je po mojem mnenju ni mogoče samodejno razširiti na druga potrdila, izdana na področju, urejenem z Uredbo št. 1408/71.

31. Zdi se mi, da tako stališče potrjuje tudi pristop Sodišča iz sodbe v zadevi Adanez-Vega, v kateri je bilo obravnavano potrdilo o zavarovalnih dobah, dopoljenih v drugi državi članici, na katerega se je zainteresirana oseba sklicevala za ugotovitev obstoja pravice do dajatve za brezposelnost. Sodišče, ki se je sklicevalo na zgoraj navedeno sodbo FTS, je menilo, da potrdilo, ki ga je izdal pristojni španski nosilec in v katerem so bile navedene zavarovalne dobe ali dobe zaposlitve, ki jih je zadevna oseba dopolnila kot zaposlena oseba, ni neizpodbiten dokaz niti v razmerju do pristojnega nemškega nosilca niti v razmerju do nemških sodišč, kar pomeni, da lahko ta povsem prosto preverijo vsebino potrdila.⁹

32. Zato menim, da je mogoče razločevati med, prvič, upravnimi dokumenti, s katerimi se potrjuje vključitev zainteresirane osebe v sistem, in drugič, dokumenti, katerih namen je opredeliti dogodke, ki so se zgodili, ali dobe, dopolnjene na podlagi zakonodaje države članice izvora za namene določitve pravic, ki izhajajo iz zakonodaje države članice gostiteljice.

33. V drugem primeru lahko organi države članice gostiteljice, ki odločajo o upravičenosti zainteresirane osebe, prosto nadzirajo vse upoštevne elemente, vključno s tistimi, ki jih potrdi organ, ki je izdal potrdilo.

4 — Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca F.G. Jacobsa v zadevi FTS (sodba z dne 10. februarja 2000, C-202/97, Recueil, str. I-883, točka 56).

5 — Zgoraj navedena sodba FTS (točka 59) ter sodbi z dne 30. marca 2000 v zadevi Banks in drugi (C-178/97, Recueil, str. I-2005, točka 46) in z dne 26. januarja 2006 v zadevi Herbosch Kiere (C-2/05, ZOdl., str. I-1079, točki 30 in 31).

6 — Nadomestil ga je obrazec A1, izoblikovan na podlagi člena 19(2) Uredbe št. 987/2009.

7 — Spravni postopek je trenutno urejen s členom 5 Uredbe št. 987/2009 in Sklepom št. A1 Upravne komisije za koordinacijo sistemov socialne varnosti z dne 12. junija 2009 o vzpostavitvi dialoga in spravnega postopka v zvezi z veljavnostjo dokumentov, določitvi zakonodaje, ki se uporablja, ter dodeljevanju dajatev v skladu z Uredbo št. 883/2004 (UL 2010, C 106, str. 1).

8 — Zgoraj navedeni sodbi FTS (točki 57 in 58) in Herbosch Kiere (točki 28 in 29).

9 — Sodba z dne 11. novembra 2004 v zadevi Adanez-Vega (C-372/02, ZOdl., str. I-10761, točki 36 in 48). Glej tudi sodbo z dne 8. julija 1992 v zadevi Knoch (C-102/91, Recueil, str. I-4341, točki 53 in 54).

34. Prav tak je položaj iz obravnavane zadeve, saj morajo belgijski organi upoštevati zavarovalne dobe, dopolnjene po nizozemski zakonodaji, da bi tako opredelili obseg pravic T. H. Bouman, kot izhajajo iz belgijskih pravil za preprečevanje kumuliranja. V takih okoliščinah lahko belgijsko sodišče opravi nadzor nad vsebino potrdila, ki ga je izdal nizozemski organ na podlagi člena 47 Uredbe št. 574/72, zlasti z vidika njegove skladnosti s pravom Unije.

35. Predložitveno sodišče lahko torej Sodišču upravičeno predloži vprašanje za predhodno odločanje, ki se postavlja pri takem preverjanju.

B – Pojem „prostovoljno [zavarovanje] ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja“ v smislu člena 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71

36. Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba za razlago določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi kontekst in cilje, ki jih uresničuje ureditev, katere del je.¹⁰ Tudi zgodovina določbe prava Unije je lahko vir informacij, ki so upoštevne za njeno razlago.¹¹

37. Najprej moram poudariti, da pojem „prostovoljno [zavarovanje] ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja“ v Uredbi št. 1408/71 ni pravno opredeljen.

38. Kar zadeva besedilo člena 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71, so v različnih jezikovnih različicah uredbe za pojem „prostovoljno [zavarovanje] ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja“ (v francoščini „assurance volontaire ou facultative continuée“) uporabljeni nekoliko različni prevodi, ki pa jim je skupno to, da je vedno poudarek na prostovoljnosti vključitve v zavarovanje.¹²

39. Dalje moram v zvezi s kontekstom razlaganega pravnega pravila opozoriti, da Uredba št. 1408/71 z določbami naslova II tvori celosten in enoten sistem kolizijskih pravil, ki temelji na načelu enotnosti upoštevne zakonodaje.¹³

40. Ta sistem usklajevanja načeloma ne zajema prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja, ki sta v skladu s členom 15(1) Uredbe št. 1408/71 izključena iz uporabe členov od 13 do 14d te uredbe, razen če v državi članici na zadevnem področju obstaja samo prostovoljni sistem zavarovanja.¹⁴

41. Na podlagi člena 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71 je prostovoljno zavarovanje ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja izključeno iz morebitnih pravil za preprečevanje kumuliranja, določenih z zakonodajo države članice.

42. Ta določba je logična posledica izključitve prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja iz sistema usklajevanja, ki temelji na načelu enotnosti zakonodaje. Tako se osebi, ki se je preselila znotraj Evropske unije in se je odločila za prostovoljno plačevanje prispevkov za pridobitev pravice do starostne, invalidske ali družinske pokojnine v drugi državi članici, omogoči, da ohrani dodatno socialno zavarovanje, povezano s to odločitvijo.

10 — Zlasti sodbi z dne 17. novembra 1983 v zadevi Merck (292/82, Recueil, str. 3781, točka 12) in z dne 19. decembra 2013 v zadevi Koushkaki (C-84/12, točka 34).

11 — Sodba z dne 3. oktobra 2013 v zadevi Inuit Tapiriit Kanatami in drugi proti Parlamentu in Svetu (C-583/11 P, točka 50).

12 — Obstaja razkorak med jezikovnimi različicami, ki razlikujejo med pojmom „volontaire“ in „facultative (continuée)“ (med drugim španska, angleška, francoska, italijanska, litovska in poljska različica) na eni strani ter različicami, ki besedne zveze „assurance volontaire“, „assurance volontaire continuée“ in „assurance continuée de manière volontaire“ prevajajo z istim izrazom (med drugim danska, nemška, nizozemska in švedska različica) na drugi.

13 — Glej v tem smislu sodbi z dne 5. maja 1977 v zadevi Perenboom (102/76, Recueil 1977, str. 815) in z dne 4. oktobra 2012 v zadevi Format Urządzenia i Montażu Przemysłowe (C-115/11, točka 29).

14 — Za komentar k analogni določbi člena 14(1) Uredbe št. 883/2004 glej K. Ślebza, *Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego*, LEX Wolters Kluwer, Varšava, 2012, str. 256, in H.-D. Steinmeyer, *Europäisches Sozialrecht*, M. Fuchs (urednik.), 6. izdaja, Nomos, Baden-Baden, 2013, str. 209.

43. To trditev je mogoče podkrepiti tudi z zgodovino zadevne določbe, ki je bila v Uredbo št. 1408/71 vključena z Uredbo št. 1248/92.

44. Kot izhaja iz predloga, ki ga je takrat predstavila Komisija,¹⁵ je bil namen omejitve, vnesene s členom 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71, odgovoriti na tendenco, ki se je v zvezi z razlago člena 46(2) Uredbe št. 574/72¹⁶ vzpostavila na podlagi sodbe v zadevi Schaap.¹⁷ Z zadnjemavedeno določbo, ki je bila razveljavljena z Uredbo št. 1248/92, so bile izvzete dajatve, ki so ustrezale dobam prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja, za namene uporabe nacionalnih določb za preprečevanje kumuliranja v okviru člena 46(3) Uredbe št. 1408/71.

45. Naj spomnim, da je M. Schaap, nizozemski državljani, trdil, da navedeni člen 46(2) Uredbe št. 574/72, katerega naslov je izrecno napotoval na prekrivanje prostovoljnih in obveznih zavarovalnih dob, nizozemskim organom preprečuje, da od njegove nizozemske pokojnine odbijejo del nemške pokojnine, ki jo je pridobil na podlagi prostovoljnih zavarovalnih dob, čeprav se v njegovem primeru zavarovalne dobe niso prekrivale.

46. Sodišče je menilo, da Uredba št. 1408/71 „delavcu omogoča koriščenje dajatev, ki se ujemajo s katero koli prostovoljno zavarovalno dobo“, tudi če se dobe ne prekrivajo, s čimer je uporabo navedenega člena 46(2) Uredbe št. 574/72 razširilo na vse primere kumuliranja pokojnin, urejene s členom 46(3) Uredbe št. 1408/71.¹⁸

47. Ob upoštevanju zgodovine razlagane določbe in ciljev, zastavljenih ob njeni vključitvi v sistem Uredbe št. 1408/71, je treba po mojem mnenju omogočiti dovolj široko razlago izraza „prostovoljno [zavarovanje] ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja“, da zainteresirana oseba ni prikrajšana za koriščenje katere koli dobe prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja, dopolnjene na podlagi zakonodaje druge države članice.

48. Tako stališče je podkrepjeno s ciljem Uredbe št. 1408/71, katere namen je poenostaviti mobilnost ljudi v Uniji ter pri tem upoštevati posebnosti posameznih nacionalnih zakonodaj o socialni varnosti, in ne kaznovati osebe, ki uresničujejo pravico do prostega gibanja.¹⁹

49. Določbe Uredbe št. 1408/71 je treba torej razlagati glede na člen 48 PDEU, kar zlasti pomeni, da delavci migranti ne smejo niti izgubiti pravic do dajatev iz sistema socialne varnosti niti se jim ne sme znižati znesek teh dajatev, ker so izvrševali pravico do prostega gibanja, ki jim jo podeljuje PDEU.²⁰

50. Kot torej tudi Komisija v svojih stališčih v zvezi z obravnavano zadevo trdi, je treba sporno določbo – da bo v skladu z navedenim ciljem, na katerem temelji Uredba št. 1408/71 – razlagati tako, da se izključi možnost, da bi bil delavec ali njegov družinski član, ki ima izvedeno pravico do dajatev,²¹ prikrajšan za koriščenje prostovoljno dopoljenih zavarovalnih dob na podlagi zakonodaje druge države članice.

15 — Predlog uredbe Sveta (EGS) o spremembi Uredbe (EGS) št. 1408/71 in Uredbe (EGS) št. 574/72 (COM(89) 370 final, str. 23).

16 — Člen 46 Uredbe št. 574/72, kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 1392/74 z dne 4. junija 1974, (UL L 152, str. 1), je v odstavku 2 določal: „Za namene člena 46(3) Uredbe [št. 1408/71 v prvotni različici] se zneski dajatve, ki ustrezajo dobam prostovoljnega [zavarovanja] ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja, ne upoštevajo.“

17 — – Sodba z dne 5. aprila 1979 v zadevi Schaap, imenovana Schaap II, (176/78, Recueil, str. 1673) s komentarjem D. Wyatta, *European Law Review* (1981, str. 54–55).

18 — Zgoraj navedena sodba Schaap II (točki 10 in 11).

19 — Sodbi z dne 18. julija 2006 v zadevi Nikula (C-50/05, ZOdl., str. I-7029, točka 20) in z dne 3. marca 2011 v zadevi Tomaszewska (C-440/09, ZOdl., str. I-1033, točka 28).

20 — Sodbe z dne 9. avgusta 1994 v zadevi Reichling (C-406/93, Recueil, str. I-4061, točka 24), z dne 9. novembra 2006 v zadevi Nemeč (C-205/05, ZOdl., str. I-10745, točka 37 in 38), z dne 20. maja 2008 v zadevi Bosmann (C-352/06, ZOdl., str. I-3827, točka 29) in z dne 12. junija 2012 v združenih zadevah Hudzinski in Wawrzyniak (C-611/10 in C-612/10, točka 46).

21 — Treba je še dodati, da je imelo Sodišče pred nedavnim priložnost potrditi, da Uredba št. 1408/71 ne nasprotuje uporabi nacionalnega pravila za preprečevanje kumuliranja, kakršno je to iz obravnavane zadeve, če se upoštevajo pogoji, naloženi z zadevno uredbo, kar pa ne vpliva na rešitev, ki bi lahko izhajala iz morebitne uporabe določb primarnega prava (sodba z dne 7. marca 2013 v zadevi van den Booren, C-127/11, točki 34 in 38).

51. Nazadnje je široka razlaga besedne zveze „prostovoljno [zavarovanje] ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja“ podkrepljena tudi s stališčem, ki ga je Sodišče zavzelo glede razlage člena 9(2) Uredbe št. 1408/71.

52. Sodišče je v povezavi z navedeno določbo – katere namen je poenostaviti dostop do prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja tako, da se naloži obveznost priznanja zavarovalnih dob, dopoljenih v drugi državi članici – zadevni izraz razložilo široko, saj je odločilo, da vključuje „vse vrste zavarovanja, ki vsebujejo element prostovoljnosti“, ne glede na to, ali gre za nadaljevanje predhodno vzpostavljenega zavarovalnega razmerja ali ne.²²

53. Menim, da je ob upoštevanju vsega navedenega očitno, da je treba pojem „prostovoljno [zavarovanje] ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja“ razlagati široko.

54. Kar zadeva obravnavani primer, iz predložitvene odločbe izhaja, da pokojnina na podlagi AOW načeloma temelji na sistemu obveznega zavarovanja, v katerega je bila T. H. Bouman samodejno vključena, takoj ko se je leta 1974 vrnila na Nizozemsko.

55. Iz zadevne odločbe še izhaja, da se je v določenem obdobju vključitve v sistem zavarovanja za položaj T. H. Bouman uporabljal člen 22 nizozemskega odloka, ki omogoča izvzetje iz obveznosti vključitve v zadevni sistem na prošnjo zainteresirane osebe. T. H. Bouman je za zadevno izvzetje, ki ji je bilo tudi odobreno, zaprosila le za zadnja štiri leta, preden je dosegla upokojitveno starost.

56. V takih okoliščinah se je treba v bistvu vprašati, ali zavarovanje, v katero se morajo zavezanci vključiti samodejno, vendar hkrati določa možnost izvzetja iz obveznosti vključitve vanj na prošnjo zainteresirane osebe, spada na področje uporabe pojma „prostovoljno zavarovanje ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja“ v smislu določbe, ki se razlaga.

57. Ne strinjam se z mnenjem iz stališč Kraljevine Belgije, da je priznanje prostovoljnosti splošnega sistema, v katerega so zavezanci vključeni samodejno, vendar so lahko na prošnjo iz zadevne obveznosti izvzeti, kot se je to zgodilo v obravnavanem primeru, v nasprotju z bistvom prostovoljnega zavarovanja.

58. Po mojem mnenju lahko prostovoljnost vključitve v sistem zavarovanja izhaja tako iz dejstva, da mora zainteresirana oseba zaprositi za vključitev v sistem ali v nadaljevanje zavarovanja, kot tudi iz dejstva, da je taka oseba upravičena do izvzetja iz navedene obveznosti. Obe okoliščini v bistvu temeljita na odločitvi zavarovanca in dokazujeta, da ima vključitev v zavarovanje, če se nadaljuje, tudi prostovoljni vidik.

59. V zvezi s tem bi želel poudariti, da iz predložitvene odločbe izhaja, da so prispevki, ki jih je T. H. Bouman plačala v obdobju, ko je imela pravico zahtevati izvzetje iz obveznosti plačila, vplivali na znesek njene pokojnine na podlagi AOW, saj je tako pridobila dodatno socialno zaščito.

60. Zato menim, da spada del dajatve, ki vključuje obdobje, v katerem bi zainteresirana oseba lahko zaprosila za izvzetje iz obveznosti zavarovanja, vendar tega ni storila, na področje uporabe pojma „dajatve [...], ki se dodeljujejo na podlagi prostovoljnega [zavarovanja] ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja“ v smislu člena 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71, če nadaljevanje zavarovanja v zadevnem obdobju vpliva na obseg prihodnje dajatve te osebe.

22 — Sodbi z dne 16. marca 1977 v zadevi Liégeois (93/76, Recueil, str. 543, točki 14 in 17) in z dne 18. maja 1989 v zadevi Hartmann Troiani (368/87, Recueil, str. 1333, točka 12). Sodišče je pojmu „nadaljevanje dodatnega zavarovanja“ pripisalo pomen, ki se nekoliko razlikuje od običajnega pomena te besedne zveze, saj je odločilo, da ta pojem zajema izenačitev študijskih let z delovno dobo, ne glede na to, ali obstaja predhodno vzpostavljeno zavarovalno razmerje, in da vključuje tudi dokup pokojninskih pravic za nazaj. Za analitični komentar glej P. Mavridis, *La sécurité sociale à l'épreuve de l'intégration européenne*, Sakkoulas-Bruylant, Atene – Bruselj, 2003, str. 515–518.

61. V zvezi s tem me ne prepriča bolj omejeni pristop, ki ga predlaga Kraljevina Belgija, da naj bi izraz „prostovoljno nadaljevanje zavarovanja“ pomenil izključno mehanizme, ki zavarovancu omogočajo pokritje dob, ko ni bil vključen v zavarovanje, da bi tako zapolnil vrzeli pri pridobitvi pokojnine.

62. Po mojem mnenju niti iz besedila niti iz splošne zgradbe določbe člena 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71 ne izhajajo, da bi bila zapolnitev takih vrzeli bistvena značilnost „prostovoljnega [zavarovanja] ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja“ v smislu te določbe.

63. Ob upoštevanju cilja, na katerem temelji zadevna določba, in sicer preprečiti možnost, da zainteresirana oseba ne bi mogla koristiti celotne dobe prostovoljnega zavarovanja ali prostovoljnega nadaljevanja zavarovanja dopolnjenega po zakonodaji druge države članice,²³ menim, da je treba to besedno zvezo razlagati še širše, ne da bi pri tem upoštevali različne cilje, za uresničitev katerih si lahko prizadeva zadevna nacionalna zakonodaja.

64. Torej lahko vključuje tudi možnost, ki jo ima zainteresirana oseba, da se v nekaterih obdobjih odloči za izvzetje iz sistema ali tega ne stori, če bi ta prostovoljna izbira lahko vplivala na obseg prihodnje dajatve zadevne osebe za socialno varnost.

65. Takšen je namreč položaj iz obravnavane zadeve, če upoštevamo dejstvo, da je lahko T. H. Bouman izbirala med tem, da se vključi v sistem AOW, ali je izvzeta iz njega, kar je – kot izhaja iz predložitvene odločbe – vplivalo na njene zavarovalne dobe in tudi na višino njene starostne pokojnine.

66. Ob upoštevanju vsega navedenega menim, da se člen 46a(3)(c) Uredbe št. 1408/71 uporablja za del dajatve na podlagi zavarovalne dobe, v kateri bi zainteresirana oseba lahko zaprosila za izvzetje iz obveznosti vključitve v sistem obveznega zavarovanja, če nadaljevanje zavarovanja v zadevnem obdobju vpliva na obseg dajatve za socialno varnost.

VI – Predlog

67. Ob upoštevanju navedenega Sodišču predlagam, naj na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo Arbeidshof te Antwerpen, odgovori:

Člen 46a(3)(c) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, je treba razlagati tako, da se uporablja za del dajatve na podlagi zavarovalne dobe, v kateri bi zainteresirana oseba lahko zaprosila za izvzetje iz obveznosti vključitve v sistem obveznega zavarovanja, če nadaljevanje zavarovanja v zadevnem obdobju vpliva na obseg dajatve za socialno varnost.

23 — Glej točko 47 teh sklepnih predlogov.